Η Παράδοση της Εκκλησίας (Πρωτ. Γεώργιος Φλωρόφσκυ)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 24 Αυγούστου, 2017

Ἡ καθολική φύσις τῆς Ἐκκλησίας φαίνεται ζωηρότερον εἰς τό γεγονός ὅτι **ἡ ἐμπειρία τῆς Ἐκκλησίας ἀνήκει εἰς ὅλας τάς ἱστορικάς ἐποχάς**. **Εἰς τήν ὕπαρξιν καί την ζωήν τῆς Ἐκκλησίας ὁ χρόνος μυστηριωδῶς κατανικᾶται καί τιθασσεύεται. Κατά κάποιον τρόπον ὁ χρόνος παραμένει ἀκίνητος**. Ἀκίνητος ὄχι μόνον λόγῳ τῆς δυνάμεως τῆς ἱστορικῆς μνήμης ἤ τῆς φαντασίας, πού ἠμποροῦν «νά πετοῦν ὑπεράνω τοῦ διπλοῦ φράγματος τοῦ χρόνου καί τοῦ χώρου». Εἶναι ἀκίνητος λόγῳ τῆς δυνάμεως τῆς χάριτος, πού συγκεντρώνει εἰς καθολικήν ἑνότητα ζωῆς, ὅσα εἶχον διαχωρισθῆ ἀπό τοίχους πού ὑψώθησαν μέ τήν ροήν τοῦ χρόνου. Ἡ ἑνότης εἰς τό Πνεῦμα περιβάλλει, κατά τρόπον μυστηριώδη καί κατανικώντα τόν χρόνον, τούς πιστούς πάσης γενεᾶς. **Αὐτή ἡ κατανικώσα τόν χρόνον ἑνότης ἐκδηλοῦται καί ἀποκαλύπτεται εἰς τήν ἐμπειρίαν τῆς Ἐκκλησίας, κυρίως δέ εἰς την ἐμπειρίαν τῆς Εὐχαριστίας. Ἡ Ἐκκλησία ἀποτελεῖ ζῶσαν εἰκόνα τῆς αἰωνιότητος ἐντός τοῦ χρόνου**. Ἡ ἐμπειρία καί ἡ ζωή τῆς Ἐκκλησίας δέν διακόπτονται, οὔτε διασπῶνται ἀπό τόν χρόνον. Αὐτό δέ ὄχι μόνον λόγῳ τῆς συνεχείας εἰς τήν ὑπερπροσωπικήν διάχυσιν τῆς χάριτος, ἀλλ’ ἐπίσης λόγῳ τοῦ καθολικοῦ ἐναγκαλισμοῦ ὅλων αὐτῶν πού ὑπῆρξαν εἰς τήν μυστηριώδη πληρότητα τοῦ παρόντος. Ἡ ἱστορία, λοιπόν, τῆς Ἐκκλησίας μᾶς προσφέρει ὄχι μόνον διαδοχικάς ἀλλαγάς, ἀλλ’ ἐπίσης και ταυτότητα. Κατ’ αὐτήν τήν ἔννοιαν ἡ κοινωνία μετά τῶν ἁγίων ἀποτελεῖ «communios anctorum». Ἡ Ἐκκλησία γνωρίζει ὅτι εἶναι ἑνότης πού ἀφορά εἰς ὅλον τον χρόνον καί μέ τήν ἰδιότητά της αὐτήν οἰκοδομεῖ τήν ζωήν της. Ἑπομένως, ἡ Ἐκκλησία θεωρεῖ το παρελθόν ὄχι ὡς κάτι τό ἀνύπαρκτον, ἀλλ’ ὡς κάτι πού συνετελέσθη καί ὑπάρχει εἰς τήν καθολικήν πληρότητα τοῦ ἑνός Σώματος τοῦ Χριστοῦ. **Ἡ Παράδοσις κατοπτρίζει αὐτήν τήν νίκην ἐπί τοῦ χρόνου**. Τό νά μαθαίνης ἀπό τήν Παράδοσιν ἤ ἀκόμη καλλίτερον ἐντός τῆς Παραδόσεως, σημαίνει τό νά μανθάνης ἀπό την πληρότητα τῆς ἐμπειρίας τῆς Ἐκκλησίας, πού κυριαρχεῖ ἐπί τοῦ χρόνου, ἐμπειρίας πού κάθε μέλος τῆς Ἐκκλησίας ἠμπορεῖ νά μάθη νά τήν γνωρίζη καί νά την κατέχει ἀναλόγως πρός τό μέτρον τῆς πνευματικῆς του ὡριμότητος καί πρός τό μέτρον τῆς καθολικῆς του ἀναπτύξεως. Τοῦτο δέ σημαίνει ὅτι ἠμποροῦμεν νά διδαχθῶμεν ἀπό τήν ἱστορίαν, ὅπως καί ἀπό τήν ἀποκάλυψιν. **Πιστότης πρός τήν Παράδοσιν δέν σημαίνει πιστότητα πρός τό παρελθόν καί τήν ἐξωτερικήν ἐξουσίαν, ἀλλά ζωντανόν δεσμόν μέ τήν πληρότητα τῆς ἐμπειρίας τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἀναφορά εἰς τήν Παράδοσιν δέν ἀποτελεῖ ἱστορικήν ἔρευναν. Ἡ Παράδοσις δέν περιορίζεται εἰς ἐκκλησιαστικήν**

ἀρχαιολογίαν. Ἡ Παράδοσις δεν ἀποτελεῖ ἐξωτερικήν μαρτυρίαν, πού θά ἐγένετο παραδεκτή ἀπό τόν ἀμύητον. Μόνη ἡ Ἐκκλησία ἀποτελεῖ τήν ζῶσαν μαρτυρίαν τῆς Παραδόσεως· καί μόνον ἐκ τῶν ἔσω, μέσα ἀπό τήν Ἐκκλησίαν, ἠμπορεῖ ἡ Παράδοσις νά γίνη αἰσθητή καί παραδεκτή ὡς βεβαιότης. **Ἡ Παράδοσις εἶναι ἡ μαρτυρία τοῦ Πνεύματος, ἡ ἀδιάκοπος ἀποκάλυψις, τό κήρυγμα καί ὁ εὐαγγελισμός τοῦ Πνεύματος. Διά τά ζῶντα μέλη τῆς Ἐκκλησίας δέν εἶναι ἐξωτερική ἱστορική αὐθεντία, ἀλλ' ἡ αἰωνία, συνεχής φωνή τοῦ Θεοῦ, ὄχι μόνον ἡ φωνή τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' ἡ φωνή τῆς αἰωνιότητος**. Ἡ πίστις ἀναζητεῖ τά θεμέλιά της ὄχι ἁπλῶς εἰς τό παράδειγμα καί τήν κληρονομίαν τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' εἰς τήν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, πού μαρτυρεῖ πάντοτε, τώρα καί εἰς τους ἀπεράντους αἰώνας.

Ὅπως θαυμάσια τό ἐκφράζει ὁ Κομιακώφ: «***Οὔτε ἄτομα, οὔτε πλῆθος ἀτόμων ἐντός τῆς Ἐκκλησίας διατηροῦν τήν Παράδοσιν ἤ γράφουν τάς Γραφάς, ἀλλά το Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ πού ζῆ εἰς ὁλόκληρον τό σῶμα τῆς Ἐκκλησίας*** ». «Συμφωνία μέ τό παρελθόν» εἶναι μόνον ἡ συνέπεια τῆς πιστότητος εἰς τό σύνολον, εἶναι ἁπλῶς ἡ ἔκφρασις τῆς σταθερότητος τῆς καθολικῆς ἐμπειρίας μέσα εἰς τον ρέοντα χρόνον. **Διά νά δεχθῶμεν καί νά κατανοήσωμεν τήν Παράδοσιν πρέπει νά ζῶμεν ἐντός τῆς Ἐκκλησίας**, πρέπει νά ἔχωμεν ἐπίγνωσιν τῆς χαριτοδότου παρουσίας τοῦ Κυρίου ἐν αὐτῇ, πρέπει νά αἰσθανθῶμεν τήν πνοήν τοῦ ἐν αὐτῇ Ἁγίου Πνεύματος. Ἠμποροῦμεν νά εἴπωμεν ἀληθῶς ὅτι **ὅταν δεχώμεθα τήν Παράδοσιν, δεχόμεθα, διά τῆς Πίστεως τόν Κύριον** , πού μένει ἐν τῷ σῶμᾳ τῶν πιστῶν, διότι ἡ Ἐκκλησία εἶναι το Σῶμα του, πού δέν ἠμπορεῖ να διαχωρισθῆ ἀπ' αὐτόν. Αὐτός εἶναι ὁ λόγος διά τόν ὁποῖον **πιστότης εἰς τήν Παράδοσιν σημαίνει ὄχι μόνον συμφωνίαν μέ τό παρελθόν ἀλλά κατά κάποιαν ἔννοιαν, ἐλευθερίαν ἀπό τό παρελθόν** ὅπως ἀπό ἕνα ἐξωτερικόν καί τυπικόν κριτήριον. **Ἡ Παράδοσις δεν εἶναι μόνο μία προστατευτική, συντηρητική ἀρχή, ἀλλά πρωτίστως εἶναι ἡ ἀρχή τῆς αὐξήσεως καί τῆς ἀναγεννήσεως**. **Ἡ Παράδοσις δέν εἶναι ἀρχή, πού ἀγωνίζεται νά ἀναστηλώση τό παρελθόν, χρησιμοποιοῦσα τό παρελθόν ὡς κριτήριον διά τό παρόν**. Μία τοιαύτη ἰδέα περί τῆς Παραδόσεως ἀπορρίπτεται ἀπό τήν ἰδίαν την ἱστορίαν καί ἀπό τήν συνείδησιν τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Παράδοσις εἶναι ἐξουσία πρός διδασκαλίαν, potestas magisterii, ἐξουσία μαρτυρίας περί τῆς ἀληθείας. **Ἡ Ἐκκλησία μαρτυρεῖ περί τῆς ἀληθείας ὄχι μέ τήν μνήμην ἤ μέ λόγους ἄλλων, ἀλλά μέ τήν ἰδικήν της ζωή, μέ τήν ἀδιάκοπον ἐμπειρίαν, μέ τήν καθολικήν της πληρότητα...** Ἀπό αὐτό ἀπαρτίζεται ἡ «παράδοσις τῆς ἀληθείας» - traditioveritatis -, περί τοῦ ὁποίου ὁμιλεῖ ὁ **ἅγ. Εἰρηναῖος**. Δι' αὐτόν συνδέεται μέ τό ἀληθές χάρισμα τῆς ἀληθείας, charisma veritatis certum, καί ἡ «διδασκαλία τῶν Ἀποστόλων» ἦταν δι' αὐτόν ὄχι τόσον ἕνα ἀμετάβλητον παράδειγμα πρός μίμησιν καί ἐπανάληψιν, ὅσον μία αἰωνίως ζῶσα καί ἀνεξάντλητος πηγή ζωῆς καί ἐμπνεύσεως. **Παράδοσις εἶναι ἡ διαρκής διαμονή τοῦ Πνεύματος καί ὄχι μόνον ἡ ἀπομνημόνευσις λέξεων**. Παράδοσις εἶναι ἀρχή «χαρισματική» καί ὄχι

ἱστορική.__

(Ἀπόσπασμα ἀπό τό βιβλίο τοῦ συγγραφέα "Ἁγία Γραφή, Ἐκκλησία, Παράδοσις", μετάφρ. Δημητρίου Τσάμη, ἐκδ. Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 21991, σ. 62-65).

(Πηγή: «Παρέμβαση Εκκλησιαστική». Τεύχος: Μάιος – Αύγουστος 2017)